

Høring Vg2 barne- og ungdomsarbeiderfag

Status

Innsendt til Utdanningsdirektoratet

Innsendt og bekreftet av instansen via e-post

Innsendt av

Nina Isaksen

Innsendt dato

6. november 2020

På vegne av

Fag team på Barn - og ungdomsarbeiderfag

Målgruppe

Faggruppe/forskningsgruppe (Offentlig)

Stilling

lektor med tilleggsutdanning

✓ Jeg bekrefter at denne uttalelsen er på vegne av hele oppgitte faggruppe/forskningsgruppe.

Om fagene

Fagenes relevans og sentrale verdier

Vg2 barne- og ungdomsarbeiderfag handler om å dekke samfunnets behov for yrkesutøvere som kan bidra til barn og unges allsidige utvikling. Det handler om å legge tilrette for en trygg oppvekst med omsorg, lek, læring og aktiviteter som stimulerer til livsutfoldelse, undring, utforskertrang og skaperglede. Programfagene skal utvikle yrkesutøvere som kan velge pedagogiske metoder som fremmer trivsel og mestring. Programfagene skal også bidra til å utvikle yrkesutøvere som kan samarbeide profesjonelt med barn og unge, foresatte og kollegaer og møte brukere i et digitalt samfunn i stadig utvikling.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnlaget for opplæringen. Vg2 barne- og ungdomsarbeiderfag skal bidra til å utvikle barn og unges identitet og kultur, og fremme forståelse for at likeverd og likestilling er grunnleggende verdier. Det inngår også å reflektere over egne holdninger og verdier og eget ansvar for naturen og miljøet. Videre skal programfagene bidra til å utvikle evnen til å reflektere og tenke kritisk, som grunnlag for godt faglig skjønn.

Kjerneelementer

Lek, læring og utvikling

Kjerneelementet lek, læring og utvikling handler om barn og unges utvikling og om bruk av utviklingspsykologi i det praktisk-pedagogiske arbeidet. Videre handler det om lek, læring og aktiviteter som bidrar til mestring og god selvfølelse. Omsorg som grunnlag for en trygg oppvekst er sentralt.

Samarbeid og relasjoner

Kjerneelementet samarbeid og relasjoner handler om kommunikasjon og samarbeid med barn, unge, kollegaer og foresatte i ulike livssituasjoner. Videre handler det om tverrfaglig samarbeid og relasjonskompetanse i møte med barn og unge, individuelt og i grupper.

Teknologi og lovverk

Kjerneelementet teknologi og lovverk handler om muligheter og utfordringer som barn og unge møter i en teknologisk og digital hverdag, og om å veilede barn og unge til å gjøre gode valg. Videre handler det om å bruke ny teknologi og å kommunisere med barn og unge og foresatte ved hjelp av digitale ressurser. Det handler også om å praktisere etiske retningslinjer og å anvende relevant lov- og regelverk.

Metodevalg

Kjerneelementet metodevalg handler om å observere, planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere praktisk-pedagogisk arbeid med barn og unge. Videre handler det om å velge metoder som bidrar til barn og unges læring og mestring.

Tverrfaglige temaer

Folkehelse og livsmestring

I Vg2 barne- og ungdomsarbeiderfag handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om praktisk-pedagogiske metoder som fremmer barn og unges livsutfoldelse, utforskertrang og skaperglede. Det handler også om å veilede barn, unge og foresatte til å gjøre gode helsevalg.

Demokrati og medborgerskap

I Vg2 barne- og ungdomsarbeiderfag handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om å respektere andres meninger og synspunkter. Det handler også om brukermedvirkning i det praktisk-pedagogiske arbeidet. Temaet handler videre om å ivareta verdiene i vårt demokratiske samfunn som grunnlag for profesjonell yrkesutøvelse og om hvordan partene i arbeidslivet samarbeider for å utvikle et bedre arbeidsliv.

Bærekraftig utvikling

I Vg2 i barne- og ungdomsarbeiderfag handler det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling om å gjøre miljøbevisste valg i det praktisk-pedagogiske arbeidet. Det handler også om hvordan levemåte, sosiale forhold, ressursbruk og teknologi påvirker miljøet.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i Vg2 barne- og ungdomsarbeiderfaget innebærer å kunne kommunisere forståelig gjennom kroppsspråk, samtaler og presentasjoner. Det innebærer å kunne tilpasse eget språk til mottaker, innhold og formål og å kunne lytte til og vise respekt for den som taler. Videre innebærer det å kunne bruke relevante faguttrykk og uttrykke egne observasjoner systematisk.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i Vg2 barne- og ungdomsarbeiderfag innebærer å kunne skrive planer, referater og dokumentasjon. Det handler også om å kunne skrive egne tekster til ulike formål, mottakere og medier.

Å kunne lese

Å kunne lese i Vg2 barne- og ungdomsarbeiderfag innebærer å forstå og sette seg inn i faglitteratur. Videre innebærer det å forstå planer og relevant regelverk. Det handler også om å kunne anvende barne- og ungdomslitteratur i yrkesutøvelsen.

Å kunne regne

Å kunne regne i Vg2 barne- og ungdomsarbeiderfaget innebærer å kunne bruke regneverktøy og utføre økonomiske beregninger. Videre innebærer det å forstå statistikk og diagrammer. Det innebærer også å kunne bruke regnearter og måleenheter i arbeidet med ernæring og kosthold for barn og unge.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i Vg2 barne- og ungdomsarbeiderfaget innebærer å kunne innhente og behandle informasjon og fagstoff. Videre innebærer det å kunne vurdere, organisere og bruke informasjon fra digitale kilder hensiktsmessig og

følge regler for opphavsrett. Det handler også om å kunne anvende digitale samhandlingsprosesser i det pedagogiske arbeidet. Digitale ferdigheter innebærer dessuten å utvikle digital dømmekraft og å kunne vurdere egen rolle på internett og i sosiale medier.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering pedagogisk arbeid (197 årstimer)

Kompetansemål etter pedagogisk arbeid

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- gjøre rede for hva lek er, og lekens betydning for barn og unges læring og utvikling, og foreslå alderstilpassede former for lek
- beskrive kriterier for gode sosialiseringprosesser hos barn og unge
- planlegge, gjennomføre og dokumentere praktisk-estetiske aktiviteter i det pedagogiske arbeidet for barn og unge
- beskrive metoder i det pedagogiske arbeidet som bidrar til motivasjon og fremmer glede og mestring
- gjøre rede for ulike observasjonsmetoder og vise hvordan observasjon kan være utgangspunkt for pedagogisk arbeid
- planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere pedagogiske aktiviteter
- gjøre rede for sentrale trekk i utviklingspsykologien
- planlegge, gjennomføre, dokumentere og vurdere aktiviteter for barn og unge som fremmer god fysisk og psykisk helse
- planlegge og lage enkle måltider i tråd med anbefalinger fra nasjonale helsemyndigheter
- gjøre rede for hva respekt og toleranse for ulike kulturer og til fellesskapet innebærer

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse. Elevene viser og utvikler kompetanse i pedagogisk arbeid når de bruker kunnskaper ferdigheter og kritisk tenkning til å løse arbeidsoppgaver i programfaget.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom varierte arbeidsoppgaver. Læreren kan gi arbeidsoppgaver som dekker flere eller alle programfagene. Læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i pedagogisk arbeid. Elevene skal få mulighet til å uttrykke hva de opplever at de mestrer, og reflektere over egen faglig utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin i programfaget.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i pedagogisk arbeid ved avslutningen av opplæringen i programfaget. Læreren skal planlegge og legge til rette for at eleven får vist kompetansen sin i programfaget på varierte måter. Med utgangspunkt i kompetansemålene skal læreren vurdere hvordan eleven viser forståelse, evne til refleksjon og kritisk tenkning, og hvordan eleven mestrer utfordringer og løser oppgaver i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i pedagogisk arbeid basert på kompetansen eleven viser ved å planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere eget faglig arbeid.

Kompetansemål og vurdering kommunikasjon og samhandling (140 årstimer)

Kompetansemål etter kommunikasjon og samhandling

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- gjøre rede for voksnes ansvar i samhandling med barn og unge og drøfte hvordan den voksnes relasjonsferdigheter påvirker samspillet mellom barn og voksne
- beskrive barn og unges språkutvikling og hvilken betydning språket har for personlighetsutviklingen
- gjøre rede for prinsippene for anerkjennende kommunikasjon og vise slik kommunikasjon i praksis
- samtale med barn, unge og foresatte på en måte som fremmer trygghet og tillit, og praktisere de samme kjennetegnene også i samarbeidet med kollegaer og andre samarbeidspartnere
- beskrive hva som kjennetegner en velfungerende gruppe og reflektere over og foreslå tiltak dersom gruppen fungerer dårlig
- gjøre rede for hva sosial- og kulturkompetanse er, og foreslå tiltak som kan bidra til å utvikle sosial- og kulturkompetanse hos barn og unge
- gjøre rede for sentrale metoder for konflikthåndtering og vise slike metoder i praksis

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse. Elevene viser og utvikler kompetanse i kommunikasjon og samhandling når de bruker kunnskaper, ferdigheter og kritisk tenkning til å løse arbeidsoppgaver i programfaget.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom varierte arbeidsoppgaver. Læreren kan gi arbeidsoppgaver som dekker flere eller alle programfagene. Læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i kommunikasjon og samhandling. Elevene skal få mulighet til å uttrykke hva de opplever at de mestrer, og reflektere over egen faglig utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin i programfaget.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i kommunikasjon og samhandling ved avslutningen av opplæringen i programfaget. Læreren skal planlegge og legge til rette for at eleven får vist kompetansen sin i programfaget på varierte måter. Med utgangspunkt i kompetansemålene skal læreren vurdere hvordan eleven viser forståelse, evne til refleksjon og kritisk tenkning, og hvordan eleven mestrer utfordringer og løser oppgaver i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i kommunikasjon og samhandling basert på kompetansen eleven viser ved å planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere eget faglig arbeid.

Kompetansemål og vurdering yrkesliv i barne- og ungdomsarbeiderfag (140 årstimer)

Kompetansemål etter yrkesliv i barne- og ungdomsarbeiderfag

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- drøfte hva det vil si å være en profesjonell yrkesutøver i barne- og ungdomsarbeiderfag og vise profesjonalitet i eget arbeid

- drøfte muligheter og utfordringer som barn og unge møter i en digital hverdag og gjøre rede for hvordan digital dømmekraft hos barn og unge kan utvikles i det praktisk-pedagogiske arbeidet
- gjøre rede for gjeldende regelverk for pedagogiske virksomheter og vise hvordan regelverket får konsekvenser for det pedagogiske arbeidet
- drøfte hva brukermedvirkning betyr i møte med barn, unge og foresatte, og vise hvordan brukermedvirkning kan komme til uttrykk i praksis
- beskrive hva mobbing, diskriminering og rasisme er, og gi eksempler på forebyggende tiltak
- gjøre rede for sammenhenger mellom identitet, seksualitet og selvfølelse og veilede barn og unge i slike spørsmål
- gjøre rede for hva som kjennetegner god alderstilpasset omsorg, tegn som tyder på omsorgssvikt, og ansvar og tjenestevei
- reflektere over hvordan barn og unges ulike kulturelle og religiøse bakgrunn kan være en ressurs i det praktisk-pedagogiske arbeidet
- gjøre rede for hygiene og smitteverntiltak
- gjøre rede for prinsippene for universell utforming
- gjøre rede for ergonomiske prinsipper og bruke dette i yrkesutøvelsen
- ivareta egne rettigheter og plikter i arbeidsforholdet og gjøre rede for hvordan partene i arbeidslivet utøver sin samfunnsrolle i den norske modellen
- reflektere over hva det innebærer å ta miljøbevisste valg i yrkesutøvelsen

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse. Elevene viser og utvikler kompetanse i yrkesliv i barne- og ungdomsarbeiderfag når de bruker kunnskaper, ferdigheter og kritisk tenkning til å løse arbeidsoppgaver i programfaget.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom varierte arbeidsoppgaver. Læreren kan gi arbeidsoppgaver som dekker flere eller alle programfagene. Læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i yrkesliv i barne- og ungdomsarbeiderfag. Elevene skal få mulighet til å uttrykke hva de opplever at de mestrer, og reflektere over egen faglig utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin i programfaget.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i yrkesliv i barne- og ungdomsarbeiderfag ved avslutningen av opplæringen i programfaget. Læreren skal planlegge og legge til rette for at eleven får vist kompetansen sin i programfaget på varierte måter. Med utgangspunkt i kompetansemålene skal læreren vurdere hvordan eleven viser forståelse, evne til refleksjon og kritisk tenkning, og hvordan eleven mestrer utfordringer og løser oppgaver i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i yrkesliv i barne- og ungdomsarbeiderfag basert på kompetansen eleven viser ved å planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere eget faglig arbeid.

Vurderingsordning

Standpunktvurdering

Programfaget pedagogisk arbeid: Eleven skal ha én standpunkt karakter.

Programfaget kommunikasjon og samhandling: Eleven skal ha én standpunkt karakter.

Programfaget yrkesliv i barne- og ungdomsarbeiderfag: Eleven skal ha én standpunkt karakter.

Eksamen for elever

Programfagene pedagogisk arbeid, kommunikasjon og samhandling og yrkesliv i barne- og ungdomsarbeiderfag: Eleven skal opp til en tverrfaglig praktisk eksamen hvor de felles programfagene inngår. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Eksamen for privatister

Programfaget pedagogisk arbeid: Privatisten skal opp til en skriftlig eksamen i programfaget. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Programfaget kommunikasjon og samhandling: Privatisten skal opp til en skriftlig eksamen i programfaget. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Programfaget yrkesliv i barne- og ungdomsarbeiderfag: Privatisten skal opp til en skriftlig eksamen i programfaget. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Programfagene pedagogisk arbeid, kommunikasjon og samhandling og yrkesliv i barne- og ungdomsarbeiderfag: Privatisten skal opp til en tverrfaglig praktisk eksamen i disse felles programfagene. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Er læreplanen tilstrekkelig framtidsrettet og relevant for behovene i arbeidslivet?

✓ Ja

Kommentar

Mange av kompetansemålene er gjenkjennbare fra forrige læreplan og vi tenker at dette fortsatt vil være sentrale kompetansemål for BUA.

Vi savner kompetansemål knyttet til førstehjelp og HMS da vi mener det er relevant for arbeidslivet. Vi lurte på tanken er at elevene gjør seg ferdig med disse temaene på VG1 og at det derfor ikke skal spisses ytterligere på VG2?

Er sentrale verdier synliggjort i læreplanen på en god og relevant måte?

✗ Nei

Kommentar

Vi mener at sentrale verdier med fordel kan synliggjøres mer aktivt i de ulike kompetansemålene slik at disse i større grad synliggjøres for elevene gjennom skoleåret.

Vi ser at det skal gjennomføres programfagene men det kan kanskje komme tydeligere til uttrykk i de ulike kompetansemålene i fagene slik at både lærere og elever kan forholde seg mer aktivt til disse

Beskriver kjerneelementene det mest sentrale innholdet elevene skal lære i programfagene?

✓ **Ja**

Kommentar

Vi synes i stor grad at kjerneelementene beskriver innholdet i programfagene - men vi savner noe knyttet til etiske retningslinjer

Er de utvalgte tverrfaglige temaene en sentral del av det faglige innholdet i programfagene?

✓ **Ja**

Kommentar

I stor grad mener vi at de tverrfaglige temaene kan gå godt inn i programfagene. Dette med bærekraftig utvikling kan mulig og være en del av programfaget pedagogisk arbeid.

Er de utvalgte grunnleggende ferdighetene integrert i læreplanen på en god måte?

✓ **Ja**

Kommentar

Vi savner noe mer grunnlag for at elevene kan lære å bruke matematiske begreper da barnehager jobber med antall, rom og form og grunnskolen har økende fokus på matematiske ferdigheter.

Ivaretar kompetansemålene det viktigste elevene skal ha lært etter Vg2?

✓ Ja

Kommentar

I stor grad mener vi at kompetansemålene på VG2 ivaretar viktige tema for Vg2 elevene. Men vi mener samtidig at de kompetansemålene som inneholder kun verbet "reflekter" blir litt for snaut. Forutsetning for refleksjon er kunnskap og erfaringer og vi mener derfor at kompetansemålet og bør innholde et verb i tillegg til å reflektere som .f.eks "forklar" eller "gjør rede for" for deretter å kunne reflektere.

Vi mener at kompetansemålet i K/S som handler om kommunikasjon som fremmer trygghet og tillitt. Vi mener at for VG2 elever er det ikke så relevant med mye kommunikasjon med "andre samarbeidspartnere" - Hvem nå det er?. Målet bør kanskje deles opp i to: Samtale med barn , unge og foresatte som fremmer trygghet og tillitt - Som et mål. Og eventuelt samtale med kollegaer og andre samarbeidspartnere. Vi mener dette målet slik det står nå er for komplekst og krevende for VG2 elever, og vanskelig å vurdere. Men det kan gjerne omhandle samarbeid med kollegaer.

Vi lurer på det er tenkt at elevene ikke skal lære noe om viktigheten av forebyggende arbeid knyttet til rusmidler og/eller kriminalitet??

Legger kompetansemålene til rette for lokal tilpasning?

✓ Ja

Ingen kommentar fra instansen

Legger kompetansemålene til rette for en god progresjon?

✓ Ja

Kommentar

Vi savner kanskje at i forhold til målet med hygiene kan og ha med vise, bruke.

Legger læreplanen til rette for samisk innhold?

Den samiske kulturarven er en del av kulturarven i Norge, og gjennom opplæringen skal elevene få innsikt i historien, kulturen, samfunnslivet og rettene til det samiske urfolket. Elevene skal lære om mangfold og variasjon innenfor samisk kultur og sam

Vet ikke

Ingen kommentar fra instansen

Har læreplanen et realistisk omfang ut fra årstimetallet?

✕ Nei

Kommentar

Vi mener at faget Yrkesliv har for mange kompetansemål i forhold til at det er et fem timers fag. Vi mener og at faget Pedagogisk arbeid har mange mål. Vi tenker og at målenes formulering er veldig teoretiske i faget Yrkesliv, men faget pedagogisk arbeid har mer praktiske mål. Vi forstår ikke helt sammenhengen og hvordan de ulike kompetansemålene er fordelt i fagene Yrkesliv og pedagogisk arbeid. Det virker litt tilfeldig hvilket fagområde ulike kompetansemål er plassert på og vi opplever det som litt vanskelig å se den helt store forskjellen på yrkesliv og pedagogisk arbeid.

Vi synes det er rart at BUA er det eneste fagområdet om bytter navn på et programfag når ingen av de andre retningene på HO har endret navn. Vi synes navnet pedagogisk arbeid eventuelt bør ha med noe mer pedagogikk hvis det skal hete pedagogisk arbeid. I dette faget er og mål nr 3 og nr 6 nesten like og kunne godt vært slått sammen. Bua elever blir heller ikke pedagoger så vi synes navnet på faget er noe misvisende.

Fungerer tekstene om underveis- og standpunktvurdering godt som en støtte for læreren i vurderingsarbeidet?

Vet ikke

Ingen kommentar fra instansen

Er det en god sammenheng mellom tekstene i «Om faget» og innholdet i kompetansemålene?

Vet ikke

Kommentar

Dette har kommentert tidligere - hvor vi tenker at sentrale verdier i større grad kan synliggjøres i kompetansemålene.

Er språket i læreplanen klart og tydelig?

✕ Nei

Kommentar

Vi synes målene inneholder mye tekst til tider og kan bli litt uoversiktlige. Viktig at ikke ordlyden i målene blir for lang, da kan det kanskje heller deles opp noe mer.

Vi savner mer utføre, vise - mer praktiske mål sammen med det teoretiske. Ikke så mye drøfte.

I kommunikasjon og samhandling pkt 6: Skal det være kulturell kompetanse??